

## INTELLEKTUAL KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI

**Kamolova Nafisa To'rg'unbayevna**

*Fan va texnologiyalar universiteti "Pedagogika" kafedrası v/b dotsenti*

**Annotatsiya:** *Mazkur maqolada mustaqil ta'limning bo'lajak pedagoglar, xususan, boshlang'ich sinf o'qituvchilari intellektual kompetensiyalarini shakllantirishdagi o'rni va ahamiyati yoritilgan. Mustaqil ta'lim talabalarda o'z fikrini tahliliy ifodalash, muammoli vaziyatlarda mantiqiy qaror qabul qilish hamda ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. Tadqiqot jarayonida kuzatuv, so'rovnoma va tahlil metodlari asosida mustaqil ta'limning samaradorligi, shuningdek, uning talabalarining intellektual salohiyatini oshirishdagi ijobiy ta'siri aniqlangan. Maqolada shuningdek, mustaqil ta'lim jarayonini tashkil etishda metodik yondashuvlar, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va motivatsion omillarning ahamiyati ilmiy asosda tahlil etiladi.*

**Kalit so'zlar:** *mustaqil ta'lim, intellektual kompetensiya, kognitiv faoliyat, pedagogik texnologiya, refleksiya, tahliliy fikrlash, kasbiy rivojlanish.*

## THE ROLE AND IMPORTANCE OF INDEPENDENT LEARNING IN THE DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL COMPETENCIES

**Annotation:** *This article examines the role and importance of independent learning in developing the intellectual competencies of future teachers, particularly those specializing in primary education. Independent learning plays a key role in enhancing students' analytical and creative thinking, logical decision-making, and self-reflective abilities. Based on observation, survey, and analytical methods, the study identifies the effectiveness of independent learning and its positive impact on students' intellectual growth. The article also discusses methodological approaches and modern pedagogical technologies that increase the efficiency of independent learning and support professional development.*

**Keywords:** *independent learning, intellectual competence, cognitive activity, pedagogical technologies, analytical thinking, reflection, professional development.*

## РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ САМОСТОЯТЕЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ В РАЗВИТИИ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ

**Аннотация:** *В статье рассматриваются роль и значение самостоятельного обучения в формировании интеллектуальных компетенций будущих педагогов, особенно учителей начальных классов. Самостоятельное обучение способствует развитию у студентов аналитического и творческого мышления, умений принимать логические решения и оценивать собственную познавательную деятельность. На основе наблюдения, анкетирования и анализа определена*

*эффективность самостоятельной работы и её влияние на развитие интеллектуального потенциала обучающихся. В статье также рассматриваются методические подходы и педагогические технологии, направленные на повышение результативности самостоятельного обучения.*

**Ключевые слова:** *Самостоятельное обучение, интеллектуальные компетенции, когнитивная активность, педагогические технологии, аналитическое мышление, профессиональное развитие, рефлексия.*

## KIRISH

XXI asrda jamiyatning barqaror rivojlanishi, innovatsion salohiyatning oshishi va raqobatbardosh inson kapitalini shakllantirishda ta'lim tizimiga qo'yilayotgan talablar tobora ortib bormoqda.

Bu jarayonda nafaqat bilimlarni egallash, balki shaxsning mustaqil fikrlay olish qobiliyati, tanqidiy tahlil qilish, ijodkorlik va intellektual salohiyatini namoyon etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Zamonaviy ta'limning asosiy maqsadlaridan biri — talabalar, xususan, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida intellektual kompetensiyalarni rivojlantirish orqali ularni mustaqil qaror qabul qila oladigan, muammolarni tahlil qilib, yecha biladigan, o'z bilimini amaliyotda qo'llay oladigan shaxs sifatida shakllantirishdir.

Mustaqil ta'lim zamonaviy pedagogikaning eng muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u o'qituvchi tomonidan bilim berishdan ko'ra, talabaning mustaqil izlanish, o'rganish va fikrlash faoliyatiga turtki berishga qaratilgan. Bo'lajak o'qituvchilarning intellektual salohiyatini rivojlantirishda mustaqil ta'limning o'rni beqiyos, chunki aynan shu jarayon orqali talabalar o'z bilimi va qobiliyatlarini chuqurlashtirib, o'quv jarayoniga ijodiy yondashishni o'rganadilar.

Mustaqil ta'lim orqali o'quvchi yoki talaba nafaqat tayyor bilimni o'zlashtiradi, balki yangi g'oyalarni izlash, manbalarni tahlil qilish, o'z fikrini asoslash va himoya qilish ko'nikmalarini ham shakllantiradi. Pedagogika fanida mustaqil ta'limning ahamiyati haqida ko'plab nazariy va amaliy tadqiqotlar olib borilgan. Jumladan, mustaqil ta'lim talabalarning o'z-o'zini boshqarish, o'quv jarayonini rejalashtirish, bilimlarni tizimlashtirish va natijalarni baholash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim yo'nalishida bu jarayonning ahamiyati yanada kattadir, chunki bo'lajak o'qituvchi keyinchalik o'quvchilarda ham mustaqil fikrlashni rivojlantiruvchi shaxs bo'lishi lozim. Shuningdek, intellektual kompetensiya tushunchasi bugungi kunda ta'lim sifatini belgilovchi muhim mezonlardan biri sifatida qaraladi. U bilim, ko'nikma, malaka va tafakkurning uyg'unlashgan shakli bo'lib, insonning kognitiv faoliyatini, mantiqiy fikrlash darajasini, ijodiy yondashuvini ifodalaydi.

Mustaqil ta'lim aynan shu kompetensiyalarni shakllantirishda samarali vosita sifatida maydonga chiqadi.

Demak, mustaqil ta'lim va intellektual kompetensiyalar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik o'qituvchi tayyorlash tizimining asosiy yo'nalishlaridan biridir.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida intellektual kompetensiyalarni shakllantirishda mustaqil ta'limning o'rni, ahamiyati va metodlarini o'rganish bugungi kunda nafaqat nazariy, balki amaliy ahamiyatga ham ega.

Ushbu ilmiy maqolada mustaqil ta'limning bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari intellektual kompetensiyalariga ta'siri, uning pedagogik mexanizmlari va samaradorlik omillari ilmiy asosda tahlil qilinadi.

#### Material va metodlar

Mazkur tadqiqotda bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual kompetensiyalarini shakllantirishda mustaqil ta'limning o'rni va ahamiyatini aniqlashga qaratilgan ilmiy-pedagogik izlanishlar olib borildi. Tadqiqot davomida zamonaviy pedagogika nazariyasi, mustaqil ta'limning didaktik asoslari hamda intellektual kompetensiyani rivojlantirish bo'yicha ilg'or tajribalar tahlil qilindi. Ilmiy izlanishda empirik, nazariy va diagnostik metodlardan kompleks foydalanildi.

Avvalo, adabiyotlar tahlili orqali mustaqil ta'lim va intellektual kompetensiyalar masalasida turli olimlar, pedagoglar va metodistlarning qarashlari o'rganildi. Bu jarayonda xorijiy va mahalliy manbalar asosida mustaqil ta'limning ilmiy-nazariy asoslari, uni tashkil etishning innovatsion shakllari hamda uning o'qituvchi tayyorlash tizimidagi o'rni aniqlab olindi.

1-jadval. Mustaqil ta'limning bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetensiyalariga ta'siri bo'yicha tahliliy natijalar

| Ko'rsatkichlar                                         | Tajriba guruhi<br>(mustaqil ta'lim<br>asosida o'qiganlar) | Nazorat guruhi<br>(an'anaviy ta'lim<br>asosida o'qiganlar) | Farq<br>(%) | Izoh                                                                                     |
|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kognitiv faoliyat<br>(bilimni chuqur<br>o'zlashtirish) | 86%                                                       | 68%                                                        | +18%        | Mustaqil o'qish orqali<br>chuqur tahlil qilish<br>ko'nikmalari shakllandi                |
| Tanqidiy fikrlash<br>darajasi                          | 83%                                                       | 62%                                                        | +21%        | Muammoli topshiriqlar va<br>tahliliy mashg'ulotlar<br>samarasi yuqori                    |
| Ijodiy yondashuv                                       | 79%                                                       | 58%                                                        | +21%        | Mustaqil loyihalar va<br>izlanish topshiriqlari<br>ijodkorlikni kuchaytirdi              |
| Muammoli vaziyatni<br>hal etish ko'nikmasi             | 81%                                                       | 64%                                                        | +17%        | Amaliy topshiriqlar orqali<br>tahliliy fikrlash<br>mustahkamlandi                        |
| O'z-o'zini baholash<br>va refleksiya                   | 77%                                                       | 59%                                                        | +18%        | Mustaqil tahlil va o'z<br>faoliyatini qayta ko'rib<br>chiqish ko'nikmalari<br>shakllandi |
| Umumiy intellektual<br>kompetensiya<br>darajasi        | 82%                                                       | 62%                                                        | +20%        | Mustaqil ta'lim intellektual<br>o'sishning asosiy omili<br>sifatida tasdiqlandi          |

Tadqiqotning amaliy bosqichida kuzatuv, suhbat, anketa va test sinovlari metodlari qo'llanildi. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mustaqil ta'lim jarayonidagi

faolligi, bilimlarni mustaqil egallash ko'nikmalari, analitik fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyati o'rganildi.

Shuningdek, intellektual kompetensiyalarni rivojlantiruvchi mustaqil topshiriqlar, mini-loyihalar, muammoli savollar va interaktiv mashg'ulotlar orqali talabalar faoliyatining samaradorligi tahlil qilindi.

Tadqiqot metodologiyasi sifatida kompetensiyaga asoslangan yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim nazariyasi hamda faoliyatli yondashuv asos qilib olindi. Bu yondashuvlar talabalarning individual o'zlashtirish sur'atini, qiziqishini va mustaqil fikrlash salohiyatini rivojlantirish imkonini berdi.

Tadqiqot davomida intellektual kompetensiyaning asosiy tarkibiy qismlari — kognitiv, metakognitiv, ijodiy va refleksiv komponentlar aniqlanib, ular mustaqil ta'lim jarayoni orqali qanday shakllanishi tahlil qilindi.

Shuningdek, o'quv jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyatiga alohida e'tibor qaratildi. Onlayn ta'lim resurslari, interaktiv platformalar va raqamli o'quv muhitlaridan foydalanish orqali talabalar mustaqil o'qish, ma'lumot izlash, tahlil qilish va ijodiy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirganliklari kuzatildi. Tadqiqotning natijalarini tahlil qilishda statistik va sifatli (qualitative) tahlil metodlaridan foydalanildi.

Olingan ma'lumotlar asosida mustaqil ta'limning bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual kompetensiyalariga ta'siri miqdoriy va sifat jihatdan baholandi. Shuningdek, tajriba-sinov ishlari orqali mustaqil ta'limni tashkil etishning samarali shakl va usullari aniqlanib, ularning o'qituvchi tayyorlash tizimidagi ahamiyati asoslab berildi.

Umuman olganda, tadqiqot metodlari va materiallari orqali mustaqil ta'lim jarayonining nafaqat bilim berishdagi, balki shaxsning intellektual, ijodiy va analitik tafakkurini shakllantirishdagi o'rni chuqur tahlil qilindi hamda pedagogik jihatdan asoslangan xulosalar ishlab chiqildi.

#### Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'lim bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Mustaqil ta'lim jarayonida talabalar nafaqat tayyor bilimlarni o'zlashtirish bilan cheklanmay, balki yangi axborotni mustaqil izlash, tahlil qilish, umumlashtirish va xulosa chiqarish ko'nikmalarini shakllantiradilar. Bu esa ularning kognitiv va refleksiv faoliyatini faollashtirib, mustaqil fikrlash, tanqidiy yondashuv va ijodiy tafakkurni rivojlantiradi.

Kuzatuv va diagnostik tadqiqotlar natijasida aniqlanishicha, muntazam ravishda mustaqil ta'lim bilan shug'ullanadigan talabalar intellektual faollik darajasi, analitik fikrlash ko'nikmalari va muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyatlari jihatidan an'anaviy o'quv jarayonida ishtirok etuvchi talabalar guruhiga nisbatan yuqoriroq natijalarni ko'rsatgan.

Mustaqil ta'lim orqali shakllangan bilimlar tizimligi, mantiqiy bog'liqlik va mustahkamlik darajasi ham yuqori bo'lgani kuzatildi. Shuningdek, talabalar o'rtasida o'tkazilgan anketa va suhbat natijalari shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'lim ularning o'z kuchiga ishonchini oshiradi, o'z fikrini erkin ifoda etish, ijodiy fikrlash va tahliliy yondashish imkonini beradi. Talabalar mustaqil ta'lim jarayonida muammoli savollar ustida ishlash, o'quv topshiriqlarini mustaqil rejalashtirish, manbalarni tahlil qilish va xulosalash bo'yicha sezilarli tajribaga ega bo'lganliklarini ta'kidladilar.

Tadqiqot jarayonida intellektual kompetensiyaning asosiy komponentlari — kognitiv, metakognitiv, ijodiy va refleksiv jihatlarining rivojlanish darajasi o'lchandi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'lim asosida o'qitilgan talabalar bu komponentlar bo'yicha sezilarli o'sishni namoyish etganlar. Xususan, ularning muammoli vaziyatni tahlil qilish, fikrni mantiqan asoslash, yangi g'oyalarni ishlab chiqish va o'z faoliyatini baholash ko'nikmalari kuchaydi. Bundan tashqari, mustaqil ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish talabalarning intellektual salohiyatini oshirishda sezilarli rol o'ynagan. Raqamli ta'lim resurslari va onlayn platformalar yordamida o'qish, izlanish va o'zlashtirish jarayoni yanada samarali bo'lib, talabalar o'rtasida o'zaro hamkorlik va bilim almashish faollashgan. Tadqiqot natijalarining tahlili asosida shunday xulosaga kelindi: mustaqil ta'limni to'g'ri tashkil etish bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari intellektual kompetensiyasining rivojlanishida asosiy omil hisoblanadi.

Bu jarayon nafaqat ularning kasbiy tayyorgarligini, balki pedagogik fikrlash, tahliliy yondashuv va ijodiy faoliyat ko'nikmalarini ham mustahkamlaydi. Umuman olganda, mustaqil ta'lim asosida shakllantirilgan o'quv faoliyati bo'lajak o'qituvchilarda o'z ustida ishlash, mustaqil qaror qabul qilish, yangilikka intilish va pedagogik muammolarga ijodiy yondashish madaniyatini rivojlantiradi. Shu tariqa, u nafaqat ta'lim sifatini oshirish, balki intellektual salohiyatli, raqobatbardosh pedagog shaxsni tayyorlashning eng samarali yo'llaridan biri sifatida o'zini oqlaydi.

Jadval 2. Mustaqil ta'lim turlarining intellektual kompetensiyaga ta'siri

| Mustaqil ta'lim turi                       | Amalga oshirish shakli                                       | Rivojlanadigan intellektual kompetensiya          | Natijaviy ko'rsatkichlar                                       |
|--------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Mustaqil o'qish va tahlil qilish           | O'quv adabiyotlari, maqolalar, onlayn manbalar bilan ishlash | Analitik fikrlash, tanqidiy yondashuv             | Talaba o'z fikrini asoslay oladi, turli manbalarni taqqoslaydi |
| Tadqiqot ishlari                           | Kurs ishi, loyiha yoki kichik ilmiy izlanish                 | Muammo hal qilish, izlanish kompetensiyasi        | Talaba ilmiy metodlarni qo'llaydi va xulosalar chiqaradi       |
| Amaliy topshiriqlarni bajarish             | Tajriba, kuzatuv, amaliy mashg'ulotlar                       | Innovatsion fikrlash, qo'llash kompetensiyasi     | Nazariy bilimni amaliyotda qo'llay oladi                       |
| Onlayn o'qish platformalaridan foydalanish | Coursera, EdX, Khan Academy va boshqalar                     | Axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmasi | Talaba mustaqil o'rganish va raqamli savodxonlikni egallaydi   |

|                                   |                                      |                                                        |                                                                              |
|-----------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Refleksiya va o'z-o'zini baholash | O'qish kundaligi, o'z fikrini yozish | Metakognitiv kompetensiya (o'z fikrini nazorat qilish) | Talaba o'z o'rganish jarayonini tahlil qiladi va kamchiliklarni to'g'rilaydi |
|-----------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|

#### Muhokama va xulosa

Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'lim bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual kompetensiyalarini shakllantirishda samarali pedagogik mexanizm sifatida faoliyat yuritadi.

Muhokama jarayonida aniqlanishicha, mustaqil ta'limning o'ziga xos jihati — talabalarining o'z bilim olish jarayoniga faol subyekt sifatida jalb qilinishidir. Bu yondashuv o'qituvchining faqat bilim manbai emas, balki yo'naltiruvchi, maslahatchi va ko'makchi sifatida faoliyat yuritishini talab etadi.

Natijada, ta'lim jarayonida talabalar shaxs sifatida faollashadi, o'z fikrini bildirish, uni asoslash, tahlil qilish va himoya qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Tadqiqot davomida kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'limga asoslangan o'quv jarayonida bo'lajak o'qituvchilar yangi bilimni izlashga, o'z fikrini erkin bayon etishga, muammoli vaziyatlarga ijodiy yondashishga intiladilar.

Shu bilan birga, ularning tanqidiy tafakkuri, refleksiv fikrlash qobiliyati va mantiqiy tahlil qilish ko'nikmalari sezilarli darajada rivojlanadi. Mustaqil ta'limning afzalligi shundaki, u o'quvchini passiv bilim oluvchidan faol tadqiqotchiga aylantiradi, bu esa intellektual kompetensiyaning barcha tarkibiy qismlarini rivojlantirish uchun muhim zamin yaratadi.

Muhokama davomida shuningdek, mustaqil ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun o'qituvchilarning zamonaviy pedagogik texnologiyalar, raqamli vositalar va interaktiv metodlardan foydalanish darajasi muhim omil ekanligi aniqlandi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish talabalarining mustaqil izlanish faoliyatini kengaytiradi, o'z-o'zini nazorat qilish, natijalarni tahlil qilish va o'z faoliyatiga baho berish qobiliyatini rivojlantiradi.

O'tkazilgan tahlillar asosida aytish mumkinki, mustaqil ta'limning to'g'ri tashkil etilishi va unga ijodiy yondashuvning joriy etilishi bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual salohiyatini sezilarli darajada oshiradi. Ular pedagogik faoliyatda yangilik yaratishga, o'quvchilarda mustaqil fikrlashni rivojlantirishga, o'z bilimlarini amaliyotga tatbiq etishga tayyor bo'ladilar.

#### Muhokama va xulosa

Olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'lim bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual kompetensiyalarini shakllantirishda samarali pedagogik mexanizm sifatida faoliyat yuritadi. Muhokama jarayonida aniqlanishicha, mustaqil ta'limning o'ziga xos jihati — talabalarining o'z bilim olish jarayoniga faol subyekt sifatida jalb qilinishidir. Bu yondashuv o'qituvchining faqat bilim manbai emas, balki yo'naltiruvchi, maslahatchi va ko'makchi sifatida faoliyat yuritishini talab etadi.

Natijada, ta'lim jarayonida talabalar shaxs sifatida faollashadi, o'z fikrini bildirish, uni asoslash, tahlil qilish va himoya qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Tadqiqot davomida kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, mustaqil ta'limga asoslangan o'quv jarayonida bo'lajak o'qituvchilar yangi bilimni izlashga, o'z fikrini erkin bayon etishga, muammoli vaziyatlarga ijodiy yondashishga intiladilar. Shu bilan birga, ularning tanqidiy tafakkuri, refleksiv fikrlash qobiliyati va mantiqiy tahlil qilish ko'nikmalari sezilarli darajada rivojlanadi.

Mustaqil ta'limning afzalligi shundaki, u o'quvchini passiv bilim oluvchidan faol tadqiqotchiga aylantiradi, bu esa intellektual kompetensiyaning barcha tarkibiy qismlarini rivojlantirish uchun muhim zamin yaratadi. Muhokama davomida shuningdek, mustaqil ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun o'qituvchilarning zamonaviy pedagogik texnologiyalar, raqamli vositalar va interaktiv metodlardan foydalanish darajasi muhim omil ekanligi aniqlandi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish talabalarning mustaqil izlanish faoliyatini kengaytiradi, o'z-o'zini nazorat qilish, natijalarni tahlil qilish va o'z faoliyatiga baho berish qobiliyatini rivojlantiradi. O'tkazilgan tahlillar asosida aytish mumkinki, mustaqil ta'limning to'g'ri tashkil etilishi va unga ijodiy yondashuvning joriy etilishi bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual salohiyatini sezilarli darajada oshiradi. Ular pedagogik faoliyatda yangilik yaratishga, o'quvchilarda mustaqil fikrlashni rivojlantirishga, o'z bilimlarini amaliyotga tatbiq etishga tayyor bo'ladilar.

Xulosa qilib aytganda, mustaqil ta'lim bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetensiyalarini shakllantirishda strategik ahamiyatga ega. U talabalarda o'z fikrini tahlil qilish, yangi bilimni izlash, muammolarni hal etish va pedagogik faoliyatga ijodiy yondashish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Natijada, mustaqil ta'lim o'quv jarayonining samaradorligini oshiradi, o'qituvchining kasbiy kompetensiyasini mustahkamlaydi va zamonaviy ta'lim talablari asosida fikrlaydigan, ijodkor pedagog shaxsini shakllantiradi. Demak, mustaqil ta'limni pedagogik jarayonning ajralmas qismi sifatida takomillashtirish, uni o'quv dasturlariga chuqur integratsiya qilish va talabalarning shaxsiy intellektual rivojlanishiga yo'naltirish zamonaviy ta'lim tizimining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lishi zarur.

Shu orqali intellektual kompetensiyaga ega, mustaqil fikrlaydigan va kasbiy jihatdan yetuk o'qituvchilarni tayyorlash imkoniyati yanada kengayadi.

#### **FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:**

1. Abdullayeva, N. (2022). Mustaqil ta'lim jarayonida talabalar intellektual salohiyatini rivojlantirishning pedagogik asoslari. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
2. Мусаев А. Ш. Рақамли таълим муҳитида мустақил таълимни дастурий воситалар асосида ташкил этиш //E Conference Zone. – 2022. – С. 125-128.

3. 11. Мусаев А. Ш. Олий таълим муассасаларида компетентли мутахассис тайёрлашда мустақил таълимнинг ўзига хос хусусиятлари //E Conference Zone. – 2022. – С. 115-117.
4. Hasanov, S. (2021). Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda mustaqil ta'limning roli. Pedagogika va psixologiya jurnali, №4, 35–41.
5. Xodjayev, A. (2020). Ta'lim jarayonida mustaqil o'qish faoliyatini rivojlantirish metodlari. O'zbekiston pedagogika fanlari jurnali, №2, 45–52.
6. Ergasheva, D. (2023). Mustaqil ta'limni tashkil etishning interaktiv usullari va ularning samaradorligi. Ta'lim va innovatsiya, №5, 42–49.
7. Jalilova, N. (2021). Bo'lajak o'qituvchilarda kognitiv va metakognitiv ko'nikmalarni shakllantirishda mustaqil ta'limning o'rni. Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari, 112–118.
8. OECD (2019). The Future of Education and Skills: Education 2030 – OECD Learning Compass. Paris: OECD Publishing.
9. UNESCO (2021). Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. Paris: UNESCO.
10. Shamsiddinovich M. A. Raqamli texnologiyalar talabalar mustaqil ta'limini to'g'ri tashkil etish omili sifatida: Musayev Ashurali Shamsiddinovich, Yangi asr universiteti o'qituvchisi //Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал. – 2023. – №. 1. – С. 309-313.